

Alternativa

Gilih, Ena

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, The Academy of Arts Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Umjetnička akademija u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:134:806891>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-23**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU
ODSJEK ZA LIKOVNU UMJETNOST
STUDIJ LIKOVNE KULTURE

ENA GILIH

ALTERNATIVA

ZAVRŠNI RAD

Mentori:

Doc. art. Hrvoje Duvnjak

Osijek, 2016.

SADRŽAJ

UVOD.....	3
POVIJEST.....	4
Pobuna u Hollisteru.....	5
1%.....	6
Amerika.....	6
ANALIZA.....	8
ZAKLJUČAK.....	9
LITERATURA.....	10

UVOD

U potrazi za inspiracijom vodila sam se Caravaggiovom načinom prikazivanja stvarnosti i svakodnevnice koje je bilo vrlo neobično za njegovo vrijeme, moglo bi se reći da je bilo i pomalo buntovno.

Veliki kontrasti, duboke sjene i scene koje promatrača „usisaju“ u svoju priču da je gotovo nemoguće ostati ravnodušan.

Moja misija u ovom projektu je zamišljena na način da pokušam napraviti nešto obrnuto – naslikati buntovnike modernog vremena na klasičan slikarski način. Želja mi je bila prenijeti teatralnu dramatiku njegovog slikarstva koja je utjecala na razvoj mog slikarskog izričaja te na način oslikavanja teme ovog mog završnog rada. Kao predstavnike buntovnika modernog vremena izabrala sam „bikere“ koji se od većine populacije razlikuju po svojim živopisnim stilom života i odijevanja. Svojevrzne putujuće likovne instalacije sa specifičnim bodljikavim zakovicama, ukrašenim kožnim odjevnim predmetima, maramama, nakitom, prišivkama i tetovažama koje s velikim ponosom nose i vrlo rado pokazuju. Svojim radom sam željela napraviti svojevrsnu „pozornicu“ s vrlo jednostavnom pozadinom na kojoj bi se mogla doživjeti njihova povezanost, a opet velika individualnost.

Ove osobe naizgled grube vanjštine potiču na razmišljanje kakva je pozadina i životna priča koja se krije iza svakog pojedinog lika. Uvijek sam pokušavala odgonetnuti poruku koju su simboli na takvim zanimljivim likovima željeli poručiti. Dio svojih razmišljanja, proučavanja i promatranja sam nastojala prenijeti na svoj rad ne bi li ispričala neku svoju novu priču.

POVIJEST

Desetljećima, motocikl je bio sredstvo za bijeg od svakodnevice. Sposobnost odjuriti na dva kotača daje mogućnost slobode u sve manjem svijetu. Daleko više od jednostavnog načina prijevoza, motocikl je pružio način života, kontrakulturu i izvor identiteta za grupu ljudi koji su, s vremena na vrijeme, bili marginalizirani od strane društva.

Od svog pomalo naglog ulaska u svjetsko društvo, motocikl je izazvao zanimanje medija diljem svijeta. Nažalost, medijski prikaz motociklista je većinom negativan i uglavnom samo prikazuje odabrane pojedince iz motociklističke zajednice. Posljednjih nekoliko godina, zahvaljujući rastućoj popularnosti motocikala i stalnog poboljšanja statusa moto utrka kao izdvojenog sporta, uspjeli smo razbiti predrasude koje su toliko često dodjeljene motociklistima.

Motocikli su značajnije ušli na scenu tek nakon Drugog svjetskog rata. Vožnja motora, za neke je bio pokušaj vraćanja navale adrenalina koju im je rat pružio. Što se kasnije razvilo u 1%¹ motociklističkih klubova, počelo je kao bratstvo, rođeno iz potrebe veterana Drugog svjetskog rata za osjećajem pripadnosti i zajedništva kojeg su imali u vojsci.

¹ Odgovor AMA-a (American Motorcyclist Organization) na neredu u Hollister-u kako su 99% motociklista ljudi koji poštuju zakon, implicirajući kako su 1% odmetnici

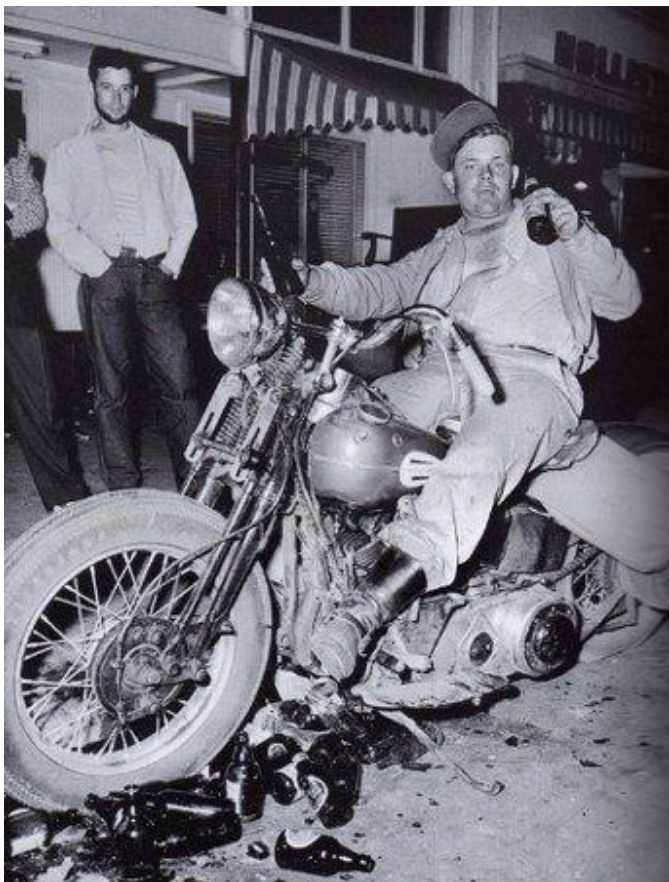
Pobuna u Hollisteru

Pobuna u Hollisteru 1947. godine je prekretnica u razvoju moto kulture i pomogla je učvrstiti uobičajenu ljudsku percepciju vozača motocikala. Svake se godine u Hollisteru, malom gradu od 4, 500 ljudi, održavala zabava gdje su se okupljali motociklisti i održavale utrke.

Četvrtog srpnja 1947. godine došlo je više motociklista od očekivanog. Neki od njih su se izmakli kontroli i izazvali pomutnju gradu. Kada je završilo natjecanja, šteta se procijenila i smatrala manjom. Incident, poslije poznatiji kao 'Pobuna u Hollisteru' senzacionaliziran je od strane novinara s izvješćima kako motociklisti 'preuzimaju grad' i naslovima 'pakao u Hollisteru'.

Najveća dramatizacija događaja je postavljena fotografija pijanca kako sjedi na motociklu okružen pivima. Fotografija objavljena u časopisu Life izazvala je nacionalnu pozornost i negativno mišljenje o samom događaju. Hollister neredi pridonijeli su negativnom statusu motociklista kao odmetnika.

Kultni klasik 'Divljak' iz 1953. s Marlon Brandom temelji se na tom incidentu. Film u kojem dvije motociklističke bande teroriziraju mali grad, postaviti će ljudsku percepciju 'bajkera' u slijedećim desetljećima do točke gdje 'odmetnik' i 'motociklist' su gotovo sinonimi i idu ruku pod ruku.

1%

Amerika

Odmetnička slika motociklista povećala se 1960.-ih godina djelovanjem ozloglašene grupe Hells Angels, osnovane 1948., koja je počela privlačiti značajnu medijsku pozornost. Hells Angels-i nisu bili jedina odmetnička grupa među motociklistima, ali su brzo postali jedna od najzloglasnijih. Klub je osnovan u Kaliforniji, a postoji i danas. Kasnije će nastajati sve više čartera diljem države koji će postati integrirana mreža entuzijasta motocikala koji imaju standardne kriterije prijema u klub. Počinje sve više ličiti na vojnu operaciju s činovima nego moto klub.

Ljudima je poznatiji stereotipni 1%, odmetnik, tetovirani buntovnik koji je populariziran od strane odmetničkih klubova poput Hells Angels-a, ali zasjenjuje većinu moto zajednice. Ostalih 99% također drže mjesto u razvoju motociklističke kulture koji su živi i zdravi do današnjeg dana. Trendovi unutar motociklističke zajednice su ti koji pomažu oblikovanju opće percepcije 'bajkera' u tom smislu. 1950-ih se rodila moto kultura, a 1960-ih došla je eksplozija kontrakture.

Velika Britanija

U deset godina nemira i društvenog razvoja, britanski mods-i, od kojih su mnogi bila radnička klasa, tražili su distrakciju od ustaljenog nemira svakodnevnog života. Kao i uvijek. Ključni element subkulture je slika koju prikazuje.

Za mods-e, moda je bio ključni sastojak za njihov pokret. Ona uključuje skutere, uglavnom Lamrette ili Piaggio Vespe, zbog njihovog talijanskog kontinentalnog stila.

Ubrzo nakon formiranja, nekoć smireni mods-i pretvorili su se u veliku grupu poznatiju kao skinhead-i. Njihove nasilne tendencije dovele su do povezivanja talijanskog skutera s nasilnim mods-ima. Kasnije su se dvije grupe odvojile u posebne pokrete.

Rock'n'roll glazba 50-ih godina prošlog stoljeća također je imala doprinosa moto kulturi. Ovdje se rodila slika motociklista kao nomada, jer su 50-ih putovali kroz autoceste Velike Britanije kako bi posjećivali rokerske kafiće. Pomogli su odgurnuti sliku nasilnika s motorom. Opet, film 'Divljak' imao je utjecaj na povezivanje motociklista s rock'n'roll glazbom.

Jedna od glavnih karakteristika 'rokerja' kao motociklista je da su kupljene motocikle rastavljali i opet ih sastavljali kao brže motore sa sportskim izgledom koji su slali poruku zastrašivanja i nepokolebljivi osjećaj muškosti.

Rokeri su donijeli i svoj prepoznatljivi izgled; kožne jakne, zakovice, prišivke i zihalice, popraćene kosom zaglađenom gelom unatrag što je bilo popularno i s glazbenicima rock'n'roll glazbe 50'ih godina.

Britanski mediji su također kao i američki pomogli utemeljiti ideju motociklista kao donositelje problema.

AKTUALNIJE

1970-ih godina porasla je pozornost na nasilje motociklističkih grupa. Sve više klubova pridruživalo se 1% klubova. Klubovi su također postali internacionalni; tijekom ovog vremena Hells Angelsi su pripojili britanske čartere američkima. Jasan indikator u kojem je smjeru krenula moto kultura je RICO zakon (Racketeer Influence and Corrupt Organisations) donešen 1970.-e godine. Zakon nalaže da slijede teške posljedice onima koji su uključeni u bilo kakvu nelegalnu aktivnost kao dio kriminalne organizacije. Značajniji RICO slučaj je „United States vs. Barger“ gdje je savezna vlada izdala tjeralicu za Sonny Bagera, osnivača Oakland čartera Hells Angelsa i nekolicinu drugih članova pod optužnicom da su umiješani u nelegalne aktivnosti s oružjem i drogama.

Zadnjih godina, pozornost više nije na tim negativnim aspektima. Danas, iako neke motociklističke organizacije i dalje postoje, motocikl nije više isključivo povezan s nasiljem. Postao je manje simbol kulturnog identiteta, a više praktičan način prijevoza. Naravno, to ne znači da je motociklistička kultura nestala, samo se pomalo rasprišla.

ANALIZA

Ena Gilih, „Alternativa“, 2016.

Ulje na platnu

170 x 100 cm

Slika je ostvarena kao ulje na platnu i prikazuje potrete šestorice motociklista. Portreti su slikani po uzoru na fotografije pariških umjetnika Terese Machado i Jerome Epailarda koje su nastale tijekom moto susreta „Moto Clube Faro“ 2014. godine u Portugalu.

Kompozicija je horizontalna i statična, a čine ju figure četvorice muškaraca. Ona se otvara na desnoj, lijevoj i gornjoj strani slike, dok je donja strana zatvorena i ograničena figurama motociklista. Pozadina je oslikana nijansama sivo plave boje koja je jednostavna i svojim hladnim podtonom naglašava figure i detalje ispred nje. Tamniji nanosi su prema krajevima slike dok su najsvjetliji u gornjem središnjem dijelu slike i time stvara dubinu i dramatiku prostora. Trodimenzionalnost likova postignuto je odnosom svjetla i sjene te tople i hladne boje.

Kratkim i oštrim potezima pokušavam figurama dati „živost“ te ostaviti slici svježinu i nezasićenost. Potezi nisu u tolikoj mjeri vidljivi na odjeći čime odvajam „živo“ od materijalnog koje ga uokviruje. Šire poteze kista koristim na tijelima figura, a uže na licima kako bih dobila manje ili više detalja i time vučem fokus gledatelja na portret.

ZAKLJUČAK

'Bikeri' su dio subkulture koja kad se promatra iz sociološko kulturnog aspekta stvara određenu sliku koja odbija pogled od njih. Iako sami po sebi zbog svog vizualnog privlače pogled na sebe. Ovim radom sam htjela pokazati da oni isto tako imaju svoju prošlost i razloge svog osobnog stila i načina života. Od samih početaka smatrani su nepoželjnima i zbog te stigme primorani su živjeti poput odmetnika. Takav život ostavlja traga na čovjeku i to sam pokušala uhvatiti kroz slikanje svog djela.

Što vrijeme odmiče i njihov status se polako mijenja. Zbog svoje duge tradicije postali su uobičajena pojava u svakodnevnom životu. Ovim putem htjela sam im dati i mjesto na slikarskom platnu te moj mali doprinos 'normalizaciji' njihove kulture.

Life should not be a journey to the grave with the intention of arriving safely in a pretty and well preserved body, but rather to skid in broadside, in a cloud of smoke, thoroughly used up, totally worn out, and loudly proclaiming, 'Wow! What a Ride!' - Hunter S. Thompson (Fear and Loathing in Las Vegas)

Život ne bi trebao biti putovanje prema grobu s namjerom dolaska u lijepom i dobro očuvanom tijelu, nego rađe skliznuti i pasti na bok, u oblak dima, potpuno istrošen, potrošen i glasno navješćujući, "Vau! Kakva vožnja!" – Hunter S. Thompson, pisac i novinar (Strah i prijezir u Las Vegasu)

LITERATURA

- Leyla, Johnny. Legenda koja živi : priča o Harley-Davidsonu. Zagreb : Lusio, 2012
- Paul Broughton; Linda Walker, Motorcycling and leisure : understanding the recreational PTW rider, Farnham, England, 2009
- Wiliam E. Thompson, Hogs, blogs, leathers and lattes : the sociology od modern American motorcycling, Jefferson, NC, 2012
- Heil, Carsten, BMW : fascinacija koja pokreće, Zagreb : Lusio, 2012
- https://en.wikipedia.org/wiki/Hollister_riot